

Developing an Interpretive Structural Model for the Development of Women's Volleyball in Iran with Qualitative and Qualitative Analysis Approach

Maryam Sarmast

PhD Student of Sports Management, Ayatollah Amoli University, Amol, Mazandaran, Iran

Mohammad Pourkiani *

Assistant Professor of Sports Management, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

Jamshid Sayarnejad

Assistant Professor of Sports Management Azad University, Qaemshahr, Mazandaran, Iran

Abstract

Women's volleyball has many shortcomings compared to international standards. The purpose of this study was making an interpretive structural model for the development of women's volleyball in Iran. The mixed method was used, including interviews and Charms approach were used in the qualitative part, and interpretive structural analysis was used in the quantitative part. The participants included sports management experts, faculty members and volleyball experts. For semi-structured interviews, it was tried to use both people with academic education (members of the faculty of sports management, sociology, economics and educational sciences) and people with management experience in sports organizations and volleyball coaches and athletes. With the snowball sampling, 15 people in different areas were selected for interview. Coding was done using the Charms three-stage method and finally 7 selective components on the development of women's volleyball were identified which include removing organizational barriers, empowering human resources, environmental and hardware development, removing social barriers, development cultural, formulation of development strategies and sustainable development of women's volleyball. According to the findings, it can be said that the development of women's volleyball is more dependent on the implementation and implementation of extensive research projects, the adoption of equality policies in the allocation of funds and the employment of female managers, as well as basic training at the educational levels.

Keywords: Development, Volleyball, Women Sports, Development Model

* Corresponding Author: E-mail: m.pourkiani46@gmail.com

How to Cite: Sarmast M, Pourkiani M, Sayarnejad J. Developing an Interpretive Structural Model for the Development of Women's Volleyball in Iran with Qualitative and Qualitative Analysis Approach, Journal of Innovation in Sports Management, 2024; 2(4):69-82.

تدوین الگوی ساختاری تفسیری برای توسعه والیبالیست‌ها در ایران با رویکرد تحلیل کیفی و کمی

مریم سرمست

دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد آیت الله آملی، آمل، مازندران، ایران

محمد پورکیانی*

استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

جمشید سیار نژاد

استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد، قائمشهر، مازندران، ایران

چکیده

والیبالیست‌ها، هم از نظر ساختاری، و هم در ارتباط با امور فنی و آموزش و هنگام مقایسه با استانداردهای جهانی، کاستی‌های فراوانی دارد. این مطالعه با هدف کلی تدوین الگوی ساختاری تفسیری توسعه والیبالیست‌ها در ایران انجام گرفت. روش تحقیق آمیخته بود که در بخش کیفی از مصاحبه و کدگذاری با رویکرد چارمز و در بخش کمی از تحلیل ساختاری تفسیری استفاده شد. جامعه آماری شامل خبرگان مدیریت ورزشی، اعضای هیات علمی و خبرگان ورزش والیبالیست بودند. جهت مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته سعی شد تا هم از افراد دارای تحصیلات آکادمیک (اعضای هیئت علمی رشته مدیریت ورزشی، جامعه‌شناسی، اقتصاد و علوم تربیتی) و هم از افراد دارای تجربیات مدیریتی در سازمان‌های ورزشی و مربیان و ورزشکاران رشته والیبالیست استفاده شود. با روش نمونه‌گیری گلوله برفی ۱۵ نفر از افراد در حیطه‌های مختلف جهت مصاحبه انتخاب شدند. بعد از ۱۲ مصاحبه اطلاعات به اشباع رسید. کدگذاری به روش سه مرحله‌ای چارمز انجام شده و کدهای باز، محوری و انتخابی مشخص و در نهایت ۷ کد انتخابی یا مولفه موثر بر توسعه والیبالیست‌ها شامل رفع موانع سازمانی، توانمندسازی نیروی انسانی، توسعه محیطی و سخت‌افزاری، رفع موانع اجتماعی، توسعه فرهنگی، تدوین راهبردهای توسعه و توسعه پایدار والیبالیست‌ها شناسایی شدند. با توجه به یافته‌های تحقیق می‌توان گفت که توسعه والیبالیست‌ها بیشتر مرهون انجام و عملیاتی‌سازی پروژه‌های تحقیقاتی گسترده، اتخاذ سیاست‌های برابری در تخصیص بودجه و به کارگیری مدیران زن و همچنین آموزش‌های پایه و اساسی در سطوح تربیتی است.

واژه‌های کلیدی: نوآوری باز، اصالت برند، تصویر ذهنی برند، بازاریابی ورزشی، باشگاه‌های فوتبال

* نویسنده مسئول: E-mail: m.pourkiani46@gmail.com

سرمست مریم، پورکیانی محمد، سیار نژاد جمشید، تدوین الگوی ساختاری تفسیری برای توسعه والیبالیست‌ها در ایران با رویکرد تحلیل کیفی و کمی،

فصلنامه نوآوری در مدیریت ورزشی، زمستان ۱۴۰۲، ۴(۴): ۶۹-۸۲

مقدمه

و توسعه نسبی این ورزش در میان بانوان کشور می‌دهد (خبرگزاری ایسنا، ۱۴۰۱).

با این حال در بخش زنان و در شرایط کنونی، هم از نظر ساختاری، و هم در ارتباط با امور فنی و آموزش و هنگام مقایسه با استانداردهای جهانی، نقص‌ها و کاستی‌های فراوانی نسبت به بخش مردان، چه در سطوح تربیتی و همگانی و چه در سطح قهرمانی وجود دارد. اگرچه فدراسیون والیبال ایران توسعه در حوزه والیبال زنان را در زمره رویکردها و راهبردهای توسعه ای خود قرار داده است و به اقداماتی از جمله به کارگیری مربی و کادر فنی خارجی، برگزاری اردوهای دوره‌ای برای تیم‌های ملی زنان در رده‌های مختلف سنی، حمایت از استعداد‌های برتر کشوری و تخصیص بودجه و هزینه (خبرگزاری صدا و سیما، ۱۴۰۱) پرداخته اند، با این وجود توسعه و پیشرفت در والیبال زنان، بخصوص در بخش قهرمانی محدودتر و با موفقیت‌های کمتری همراه بوده است. از طرفی انتظارات از این رشته از سوی مردم و مسئولین ورزشی و غیر ورزشی با در نظر گرفتن پیشرفت و ترقی والیبال مردان در بخش قهرمانی، در سال‌های اخیر بیشتر شده است که به طرح این پرسش‌ها دامن می‌زند که آیا همراستا با افزایش انتظارات برای موفقیت این رشته ورزشی در بخش زنان سرمایه‌گذاری‌ها، برنامه ریزی‌ها و ارائه راهکارهای لازم انجام گرفته است؟ به‌منظور مورد توجه قرار دادن عوامل و راهکارهای مرتبط با توسعه والیبال زنان در ایران، ارائه شیوه‌های علمی و کمک گرفتن از نتایج تحقیقات صورت گرفته در این حوزه می‌تواند ضمن آکاوی شکاف‌ها و نقایص موجود، نقش مهمی در تسهیل ارائه راهکارها و الگوهای توسعه در میان نهادها و متولیان این رشته ورزشی داشته باشد و به سیاست‌گذاری درست کمک نماید، از این رو و با توجه به نقصان تحقیقات صورت گرفته در باب والیبال زنان در ایران، ارائه الگویی مبنی بر توسعه آن ضروری به نظر می‌رسد. از طرفی فدراسیون بین‌المللی والیبال^۲، برنامه‌ای با نام توانمندسازی والیبال ۲۰۲۲-۲۰۲۳، که برنامه‌ای مبتنی بر توسعه جهانی والیبال است را آغاز کرده است که شامل شماری از پروژه‌هایی است که این فدراسیون ارائه کرده است. در

امروزه واژه "توسعه ورزش" به صورت گسترده ای توسط متخصصین، مدیران ورزشی، سیاست‌گذاران و محققین جهانی به منظور بررسی فرایند افزایش مشارکت ورزشی و مزایای آن، مانند توسعه فردی و بهبود عملکرد مورد استفاده قرار می‌گیرد (باریرا^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). در واقع توسعه ورزش را می‌توان راهکاری مفید و کاربردی بمنظور نیل به اهداف در ابعاد مختلف توسعه برای کشورها به حساب آورد (کفشدار طوسی و همکاران، ۱۴۰۰). بنابراین پیشرفت و توسعه در زمینه ورزش از آنجا به یکی از الویت‌های استراتژیک برنامه ریزان در کشورهای مختلف تبدیل شده است که نقش آن در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشورها غیرقابل انکار است (پرشر^۲، ۲۰۲۲).

ورزش والیبال که امروزه به یکی از هیجان انگیزترین رشته‌های ورزشی در سراسر دنیا تبدیل شده، از علاقه مندان و طرفداران فراوانی نسبت به سایر ورزش‌ها برخوردار است. از ویژگی‌های قابل توجه این رشته ورزشی، پرداختن به آن در ابعاد مختلف پرورشی، همگانی، قهرمانی و حرفه ای و در همه سنین از کودکی و نوجوانی تا بزرگسالی است (عبدزاده و همکاران، ۱۳۹۷). ورزش والیبال از آنجایی مورد توجه بسیاری در سال‌های اخیر قرار گرفته است که با کسب عناوین متعدد جهانی و آسیایی و مدال‌های رنگارنگ در رده‌های نوجوانان، جوانان و بزرگسالان افتخارات متعددی را برای ورزش ایران رقم زده و والیبال ایران با رشد سریع خود به عنوان یکی از پر افتخارترین و موفق‌ترین ورزش‌های گروهی ایران به همگان معرفی شده است (سایت رسمی والیبال). این رشته پرتحرک ورزشی علاوه بر گروه‌های سنی و سطوح مختلف در میان زنان و بانوان در ایران نیز رواج زیادی پیدا کرده و از ورزش‌های پرتعداد در میان آنان است، بطوریکه امروز شاهد حضور فعال آنها در بیشتر استان‌های کشور هستیم بطوریکه حضور در تیم‌های ملی رده‌های مختلف سنی بانوان از استان‌های مختلف کشور و دعوت از بانوان والیبال‌یست استان‌های نسبتاً محروم خبر از پیشرفت

¹ Barreira

² Precious

³ FIVB

در سه سطح کلان، میانی و خرد، راهکارهایی از قبیل افزایش پوشش رسانه‌های ملی جهت مشارکت بیشتر و فرهنگ‌سازی گسترده، بهبود نگرش مثبت جامعه به ورزش زنان و هموارکردن بستر مشارکت بیشتر آنها به دلیل داشتن پتانسیل‌های بالا، طراحی برنامه جامع جهت تقویت سیستم استعدادیابی و نیز نظارت منسجم بر پیشرفت ورزشکاران مستعد را پیشنهاد کرده‌اند. عبدزاده و همکاران (۱۳۹۷)، در مطالعه خود و در بررسی موانع و محدودیت‌های توسعه والیبالیست‌ها در یافتن استعداد برای حفظ اسپانسرها برای مدت طولانی، بی‌توجهی به مدارس و معلمان ورزش به عنوان مهم‌ترین زیربنای توسعه ورزش والیبالیست‌ها، نبود برنامه مدون استعدادیابی در والیبالیست‌ها، عدم حمایت کافی از بازیکنان و نداشتن امنیت شغلی آنان، بی‌توجهی مسئولان و حامیان به توسعه زیربنایی پایدار و درازمدت و نبود آکادمی والیبالیست‌ها جهت برنامه ریزی و توسعه ورزش والیبالیست‌ها از مهم‌ترین موانع توسعه والیبالیست‌ها معرفی کردند. همچنین در مطالعات خارجی لیو و گو^۱ (۲۰۲۲) دریافتند که در ترویج و توسعه والیبالیست‌ها زنان و مسابقات آنها درک نیمه ساختار یافته رفتار روانشناختی زنان والیبالیست‌ها، وجود مربی تاثیرگذار، رفتار تیمی مناسب و از منظر اجتماعی، انگیزه بازیکنان متأثر از شرایط خانوادگی و تحصیلات آنها و دلایل دیگر موثر هستند. از طرفی کمک‌های مالی و آموزشی و انگیزه‌آمیزی موضوعاتی هستند که هر زن والیبالیست با آن مواجه خواهد شد و در صورت مساعد بودن شرایط موجب ترقی و پیشرفت آنها خواهد شد. شرنیازوویچ و نورکوبیلوویچ^۲ (۲۰۲۲) در مطالعه خود و در بررسی توسعه والیبالیست‌ها در کشور ازبکستان دریافتند نبود متخصصین خصوصاً مربیان ملی و محلی و مربیان خبره و برنامه ریزان از رشد و شکوفایی والیبالیست‌ها در این کشور جلوگیری کرده است. ساخت کورت‌ها و زمین‌های والیبالیست‌ها و دیگر امکانات والیبالیست‌ها در شهرهای کوچک و روستاها از راهکارهای توسعه والیبالیست‌ها در کشورهای کمتر توسعه یافته است.

با توجه به مطالب عنوان شده و نتایج پژوهش‌های انجام گرفته در ارتباط با توسعه والیبالیست‌ها، و شناسایی عوامل پیش برنده و بازدارنده توسعه این رشته و با در نظر گرفتن

همین راستا بودجه ای بالغ بر ۴ میلیون دلار برای توسعه ورزش و توانمندسازی فدراسیون‌ها و تیم‌های ملی در سراسر دنیا تخصیص یافته است. این برنامه به منظور بهبود سطح تیم‌ها و ورزشکاران ملی و ارائه مهارت‌های مسابقه در بالاترین سطح ارائه و آغاز شده است. نکته قابل توجه این است که در این برنامه حدود ۱۳۷ پروژه پیشنهاد شده است که تعداد ۱۲۱ پروژه از آن مورد تایید قرار گرفته و اجرایی می‌شود که نیمی از آنها به توسعه والیبالیست‌ها به منظور در اولویت قرار گرفتن انجام این ورزش در زنان تخصیص یافته است (فدراسیون جهانی والیبالیست‌ها، ۲۰۲۳).

با مروری بر پیشینه پژوهش، کفشدار طوسی و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیق خود پنج عامل ماهیت والیبالیست‌ها و ورزش دختران، عوامل فرهنگ، امکان پیشرفت، عوامل حمایتی - اجتماعی و امکان دسترسی را به عنوان عوامل پیش برنده توسعه والیبالیست‌ها فوق برنامه مدارس متوسطه دختران در مشهد معرفی کردند. توسعه باشگاه‌ها و باشگاه داری حرفه ای نیز عاملی دیگر در توسعه ورزش و از جمله توسعه والیبالیست‌ها در پژوهش حیدری و همکاران (۱۴۰۱) به آن پرداخته شده است به نحوی که با هدف ارائه راهبردهای رقابت پذیری و توسعه باشگاه داری حرفه‌ای به عنوان عاملی نوین در توسعه والیبالیست‌ها نشان دادند که نوسانات شدید نرخ ارز، افزایش نرخ تورم، قوانین و مقررات دولتی، توان دستگاه‌های اجرایی، تکنولوژی و فناوری و فرهنگ اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین موانع کلان محیطی جهت توسعه باشگاه داری حرفه ای باشگاه والیبالیست‌ها و همچنین در بین عوامل موثر بر توسعه باشگاه داری حرفه ای باشگاه والیبالیست‌ها پیام مشهد به ترتیب جذب حامیان مالی، حضور بخش خصوصی، در اختیار داشتن تجهیزات و امکانات مناسب، حمایت نهادهای دولتی، پوشش رسانه‌ای، در اختیار داشتن کادر فنی و بازیکنان ملی و بین‌المللی، تحقیقات و برنامه‌های توسعه ای، داشتن برنامه ریزی برای بلیط فروشی، توجه به استعدادیابی و داشتن آکادمی تخصصی، برنامه‌های ارزیابی منسجم و کارآمد از بالاترین تناسب راهبردی برخوردار بودند. در سطح قهرمانی و توسعه والیبالیست‌ها زنان در سطح قهرمانی، افتخاری و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهش خود ضمن ارائه الگوی اندازه‌گیری موانع توسعه والیبالیست‌ها زنان ایران

¹ Liu & Gu

² Sherniyazovich & Norkobilovich

هم از افراد دارای تجربیات مدیریتی در سازمان‌های ورزشی و مربیان و ورزشکاران رشته والیبال استفاده شود. با روش نمونه‌گیری گلوله برفی ۱۵ نفر از افراد در حیطه‌های مختلف جهت مصاحبه انتخاب شدند. بعد از ۱۲ مصاحبه اطلاعات به اشباع رسید اما برای اطمینان تا ۱۵ مصاحبه ادامه یافت. پس از اتمام مصاحبه‌ها تحلیل تماتیک انجام شده و تم‌های تحقیق مشخص شدند. ۱۲۲ کد از تعداد ۱۵ مصاحبه احصاء شد که بعد از حذف کدهای تکراری ۶۲ کد باز منحصر به فرد برای الگوی توسعه والیبال زنان برای اطمینان از نتایج کدگذاری، کدهای باز جهت تایید به نمونه‌ها ارسال شد. در نهایت ۷ کد انتخابی یا مولفه موثر بر توسعه والیبال زنان شناسایی شد. پس از شناسایی مولفه‌های اصلی، از تحلیل ساختاری تفسیری برای تدوین الگو استفاده شد. برای این منظور، داده‌ها با استفاده از نرم افزار میک مک تحلیل شد.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱ ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های تحقیق را نشان می‌دهد. با توجه به نتایج آمار توصیفی جامعه آماری این پژوهش ۱۵ نفر بودند که شامل ۱۰ مرد و ۵ زن که دارای مدرک دکتری ۱۱ نفر، ارشد ۴ نفر بودند و همچنین در این جامعه آماری ۸ نفر استاد مدیریت ورزشی، ۳ نفر مدرسان واحد درسی والیبال در دانشگاه و ۴ نفر هم از مدیران فدراسیون هستند.

کد گذاری سه مرحله‌ای (باز، محوری و انتخابی) با رویکرد چارمز انجام شده و کدهای باز اولیه بر اساس جدول ۲ احصا گردید.

این نکته که والیبال بانوان نسبت به آقایان چه از نظر فنی و چه از نظر تحقیقاتی و آموزشی (افتخاری و همکاران، ۱۳۹۵) مغفول واقع شده است، فقدان یک الگوی جامع توسعه در همه سطوح والیبال زنان بیش از پیش احساس می‌شود، بدیهی است که این الگوی جامع می‌تواند ضمن شناسایی موانع و مشکلات شکوفایی و رشد والیبال در بخش بانوان به تسهیل ارائه پیشنهادات عملی و کاربردی در توسعه والیبال زنان در کشور کمک نماید، بنابراین این مطالعه به دنبال پاسخ به این پرسش است که چه الگوی ساختاری تفسیری می‌توان برای توسعه والیبال زنان ارائه داد؟

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از نظر نوع، همبستگی و از نظر هدف، کاربردی و در روش کیفی از مصاحبه با روش کدگذاری باز و در روش کمی به وسیله پرسشنامه است. پژوهش حاضر از لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی و از نظر روش اجرا از نوع داده بنیاد است. این تحقیق بر اساس رویکرد ادغام (تحقیق کیفی و کمی) اجرا شد. در بخش کیفی از روش مصاحبه اسمی و در بخش کمی از روش ساختاری تفسیری استفاده شد. جامعه آماری شامل خبرگان مدیریت ورزشی، اعضای هیات علمی و خبرگان ورزش والیبال بودند. شرط خبرگی در این تحقیق داشتن مدرک تحصیلی دکترای مدیریت ورزشی و یا حداقل ۱۰ سال سابقه کاری در حوزه والیبال بود. در نمونه آماری جهت مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته سعی شد تا هم از افراد دارای تحصیلات آکادمیک (اعضای هیئت علمی رشته مدیریت ورزشی، جامعه شناسی، اقتصاد و علوم تربیتی) و

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

متغیر	فراوانی N	درصد فراوانی
جنسیت	۱۰	۶۶,۶
مرد		
زن	۵	۳۳,۳
تحصیلات	۴	۱۶,۷
کارشناسی ارشد		
دکتر	۱۱	۷۳,۳
شغل	۸	۵۳,۳
استاد رشته مدیریت ورزشی		
مدرسان واحد درسی والیبال در دانشگاه	۳	۲۰
مدیران فدراسیون والیبال	۴	۲۶,۶
مجموع	۱۵	۱۰۰

جدول ۲. کد گذاری باز، محوری و انتخابی

مولفه ها	کدهای اولیه	کدهای پرتکرار
رفع موانع سازمانی	ضعف در اجرای دوره‌های آموزشی-عدم جذب پزشکان ورزشی در فدراسیون- حمایت ناکافی در زمینه ورزش بانوان بخصوص والیبال-مشکلات اخلاقی در برخی سالن‌های ورزشی بانوان-نگاه نامناسب جامعه به ورزش کردن بانوان در محیط بیرون-حمایت ناکافی مسئولان در حمایت از باشگاه‌های ورزشی-پوشش ناکافی رسانه‌های اجتماعی از ورزش بانوان-بودجه بسیار پایین در زمینه توسعه ورزش بانوان در کشور-مشکلات اقتصادی تیم‌های ورزشی بانوان و عدم حمایت فدراسیون- فرهنگ سازی ضعیف در زمینه ورزش بانوان- برخورد نامناسب دست اندرکاران اماکن ورزشی و فضاهای ورزشی با برگزاری مسابقات والیبال بانوان- پوشش نامناسب خبرگزاری های استانی از فعالیت های ورزشی بانوان- عدم وجود مشاور پزشکی در زمینه فعالیت بدنی در سالن‌های ورزشی والیبال بانوان- ضعف اطلاع رسانی رسانه ها درباره مسابقات والیبال بانوان-	عدم اختصاص بودجه ورزشی کافی از سوی سازمان ورزش و جوانان به والیبال بانوان عملکرد ضعیف اداره ورزش و جوانان در حمایت از ورزش بانوان عدم برگزاری دوره های آموزشی تخصصی برای مربیان و بازیکنان والیبال بانوان عدم حضور و شرکت مسئولان در مسابقات والیبال بانوان عدم اطلاع رسانی و تبلیغات مناسب درباره فعالیت های ورزشی بانوان
توانمندی نیروی انسانی	عدم بروز بودن اطلاعات مربیان داخلی-کمبود مربیان با دانش روز و تجربیات ورزشی طولانی-ضعف در بخش استعدادیابی ورزشی دختران در مدارس- توزیع نامناسب مربی زنان -آشنا نبودن مربیان زن با علم روز ورزش-عدم برنامه ریزی برای استعدادیابی ورزشی بانوان	عدم تخصص مربیان و کمبود مربیان آگاه و با تجربه توجه ناکافی به ورزشکاران نخبه زن استان ها عدم تناسب بین فعالیت های ورزشی ارائه شده با نیاز ورزشی بانوان استعدادیابی ضعیف در مدارس دخترانه جهت شناسایی نخبگان والیبالیست
توسعه محیطی و سخت افزاری	مشکلات ایمنی در تجهیزات سالن‌های ورزشی بانوان-کیفیت پایین وسایل ورزشی- استفاده از وسایل ورزشی غیراستاندارد-وضعیت بهداشتی بسیار نامناسب در سالن‌های ورزشی ویژه بانوان-اختصاص صرفا تایم‌های صبح برای ورزش بانوان-عدم کفایت سالن‌های ویژه بانوان- پراکندگی اماکن ورزشی و کمبود فضا و امکانات ورزشی-دوردست بودن برخی اماکن ورزشی برای بانوان-عدم سهولت دسترسی آسان به سالن‌های بانوان-مشکلات سیستم‌های گرمایش و سرمایش در سالن‌های ورزشی بخصوص در شهرستان ها- نامناسب بودن سیستم های گرمایشی و سرمایشی در اماکن ورزشی- سختی دسترسی به فضاها و امکانات ورزشی- نامطلوب بودن وضعیت ظاهری اماکن و فضاهای ورزشی	پایین بودن کیفیت وسائل و تجهیزات ورزشی نامناسب بودن وضعیت بهداشتی اماکن و فضاهای ورزشی عدم ایمنی فضاها و اماکن ورزشی نامناسب بودن ساعات اختصاص اماکن ورزشی به بانوان عدم وجود اماکن و فضاهای ورزشی اختصاصی برای بانوان عدم وجود فضای روباز مخصوص برای ورزش بانوان
رفع موانع اجتماعی	تفکرات اشتباه اجتماعی در جامعه ایرانی-دیدگاه‌های خانواده به اولویت درسی نسبت به ورزش برای دختران-تفکرات منسوخ شده نسبت به تاثیر منفی ورزش بر جسم دختران-ترس از آسیب دیدگی برای ورزش بانوان	دیدگاه خانواده ها به ورزش والیبال بانوان صرفاً بعنوان یک تفریح تفکرات اشتباه اجتماعی نسبت به آینده ورزش بانوان رویکردهای انتقادی جامعه به ورزشکاران زن نسبت به آینده شغلی و زندگی رویکردهای ضد فمینیستی نسبت به ورزش بانوان
توسعه فرهنگی	تفکرات ضدفمینیستی در شعار برخی تماشاگران-استفاده از الفاظ نامناسب در شعارهای تماشاچیان - رویت شدن برخی مشکلات اخلاقی در رفتار مربیان- ویژگی‌های دینی و مذهبی در برگزاری مسابقات-پوشش مناسب مطابق فرهنگ ایرانی اسلامی در مسابقات-نیاز به تغییر تفکرات فرهنگی در ورزش بانوان	استفاده از شعارها و الفاظ نامناسب و رکیک توسط تماشاگران محدودیت‌های فرهنگی مرتبط با فعالیت های بدنی ویژه بانوان عدم توجه جدی به ارزش‌های فرهنگی جامعه توجه به مسائل دینی و مذهبی در مسابقات

مولفه ها	کدهای اولیه	کدهای پرتکرار
تدوین راهبردهای توسعه	تخصیص بودجه مناسب تر به ورزش بانوان-قراردادهای حرفه ای با اسپانسر ورزش بانوان-تهیه وسایل ورزشی تیم ها توسط حامیان مالی-برندسازی تیم‌های باشگاهی-بازاریابی ورزشی برای ارتقا عملکرد مالی باشگاه‌ها - برنامه ریزی استراتژیک برای برگزاری بهتر لیگ بانوان-شایسته سالاری در انتخاب مدیران و مسئولان ورزش بانوان-انتخاب مدیران زن به عنوان مدیران تیم‌های ورزشی بانوان- ساخت و تجهیز سالن‌های ورزشی ویژه بانوان با حمایت خیرین ورزشی- بالا بردن سطح جوایز مسابقات لیگ والیبال بانوان-قراردادهای مالی مناسب با ورزشکاران زن- حمایت از ورزشکاران نخبه زن جهت جلوگیری از مهاجرت-توجه رسانه ها به ورزشکاران زن قهرمان-ارتقا فناوری اطلاعات فدراسیون در خصوص ورزش بانوان- مدیریت دانش توسط پایگاه داده‌های فدراسیون- تعاملات فکری و کاری در صفحات مجازی اعضای فدراسیون- تحقیقات در حیطه رویکردهای نوین در مدیریت فدراسیون توسط کمیته پژوهشی سازمان- برگزاری منظم مسابقات منطقه، استانی و کشوری- عقد قراردادهای مالی مناسب با بازیکنان تیم‌های والیبال بانوان- نیاز به تشکیل تیم بررسی در اردوهای تیم ملی جهت ارزیابی نقاط قوت و ضعف تیم	قراردادهای مالی مناسب برای مربیان والیبال زنان برگزاری دوره‌های آموزش حرفه ای مربیگری برای مربیان بانوان انتخاب مسئولین فنی و شایسته در فدراسیون والیبال با نگاه ویژه به والیبال بانوان برنامه ریزی استراتژیک برای لیگ والیبال بانوان ساخت سالن‌های تمرینی اختصاصی والیبال بانوان دوره‌های آموزشی فناوری اطلاعات برای مدیران و کارمندان فدراسیون
	توسعه ورزش بانوان در آینده-غرور ملی بانوان ایرانی از قهرمانی بانوان ایرانی-ایجاد بستری برای ارتقا سطح سلامت جامعه-روندسازی برای نگاه ویژه به ورزش بانوان- صنعتی شدن ورزش بانوان-توجه رسانه ها به ورزش بانوان-انگیزه سازی برای اسپانسرها در جهت حمایت از ورزش بانوان-نتایج بهتر در رویدادهای ورزشی بین المللی-مدال آوری بیشتر در مسابقات المپیک-استعدادیابی تخصصی رشته والیبال در مدارس-توجه بیشتر مدیران ورزشی به ورزش بانوان-ارتقا وضعیت اقتصاد دی برای مربیان و بازیکنان تیم‌های بانوان-نگاه مدیران عالی وزارت ورزش به والیبال بانوان- کمک به ورزش همگانی و آموزشی- افزایش همبستگی ملی و غرور آفرینی و افتخار آفرینی ملی و بین المللی- اثرگذاری در الگوسازی رفتاری و اخلاقی در ورزش	ورود رسانه های بیشتر به حوزه والیبال بانوان ارتقای سطح سلامت جامعه ایجاد خط مشی برای برنامه ریزی حرفه ای والیبال بانوان افزایش بهره وری مدیریت زنان در ورزش جریان بهتر صنعت ورزش بانوان ایجاد انگیزه برای اسپانسرها جهت حمایت مالی از لیگ والیبال بانوان

تبدیل شوند. نتایج در جدول ۴ نشان داده شده است. در جدول ۴ قدرت نفوذ و میزان وابستگی هر یک از عوامل محاسبه شده است. به‌عنوان نمونه، قدرت نفوذ «رفع موانع سازمانی» ۳ است؛ به این معنا که بر ۳ عامل تأثیر می‌گذارد و میزان وابستگی آن ۲ است یعنی ۲ عامل بر رفع موانع سازمانی تأثیر می‌گذارند. این اعداد در طبقه‌بندی عوامل استفاده می‌شوند اما قبل از آن باید تحلیل میک مک انجام شود (شکل ۱).

شکل ۱ نتیجه میزان وابستگی و قدرت نفوذ را برای هر یک از عوامل نشان می‌دهد. بر این اساس عوامل رفع موانع سازمانی، توسعه محیطی و سخت افزاری، توانمندی نیروی انسانی و تدوین راهبردهای توسعه در منطقه نفوذی، رفع موانع اجتماعی در منطقه خودمختار، توسعه فرهنگی و توسعه پایدار والیبال بانوان در منطقه وابسته قرار می‌گیرند. عوامل خودمختار شامل عواملی هستند که

پس از شناسایی عوامل کلیدی الگوی توسعه والیبال زنان در ایران، جهت ترسیم الگوی ساختاری - تفسیری، ماتریس تعامل در اختیار خبرگان قرار داده شد تا بر اساس اصول زیر ماتریس‌ها را تکمیل نمایند:

به ازای هر «j و i» ارتباط میان این دو متغیر در چهارچوب بررسی زیر است.

V: عامل سطر i برای رسیدن به عامل ستون j کمک می‌کند.

A: عامل ستون j برای رسیدن به عامل سطر i کمک می‌کند.

X: عوامل ستون j و سطر i برای رسیدن به همدیگر کمک خواهند کرد.

O: عوامل ستون j و سطر i بدون ارتباط هستند.

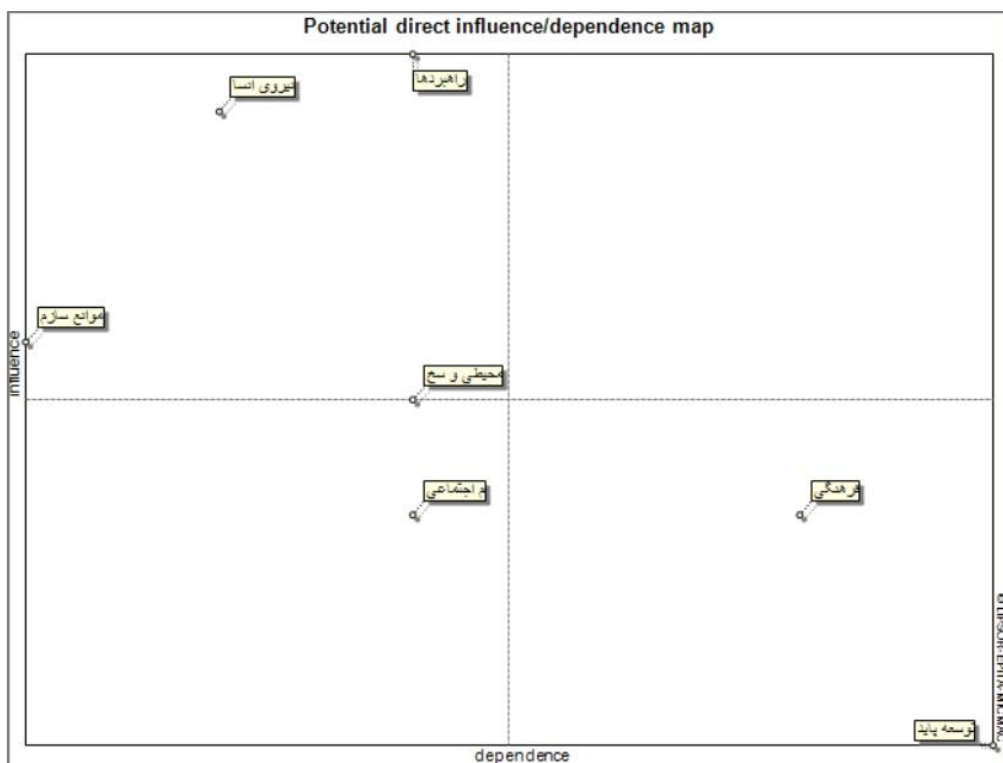
در ادامه برای دستیابی به ماتریس در دسترس‌پذیری اولیه باید نمادهای یادشده در جدول ۴ به صفر و یک

جدول ۳. ماتریس خودتعاملی (SSIM)

ردیف	عوامل موثر بر توسعه والیبال زنان	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱	رفع موانع سازمانی		X	V	O	O	A	V
۲	توانمندی نیروی انسانی			V	V	O	X	V
۳	توسعه محیطی و سخت افزاری				O	V	X	V
۴	رفع موانع اجتماعی						X	A
۵	توسعه فرهنگی							A
۶	تدوین راهبردهای توسعه							V
۷	توسعه پایدار والیبال بانوان							

جدول ۴. ماتریس خودتعاملی اهداف استراتژیک (SSIM)

ردیف	عوامل موثر بر توسعه والیبال بانوان	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	قدرت نفوذ
۱	رفع موانع سازمانی	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۱	۳
۲	توانمندی نیروی انسانی	۱	۰	۱	۱	۰	۱	۱	۵
۳	توسعه محیطی و سخت افزاری	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۳
۴	رفع موانع اجتماعی	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۲
۵	توسعه فرهنگی	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۱	۲
۶	تدوین راهبردهای توسعه	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۶
۷	توسعه پایدار والیبال بانوان	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	میزان وابستگی	۲	۲	۳	۳	۳	۲	۶	-

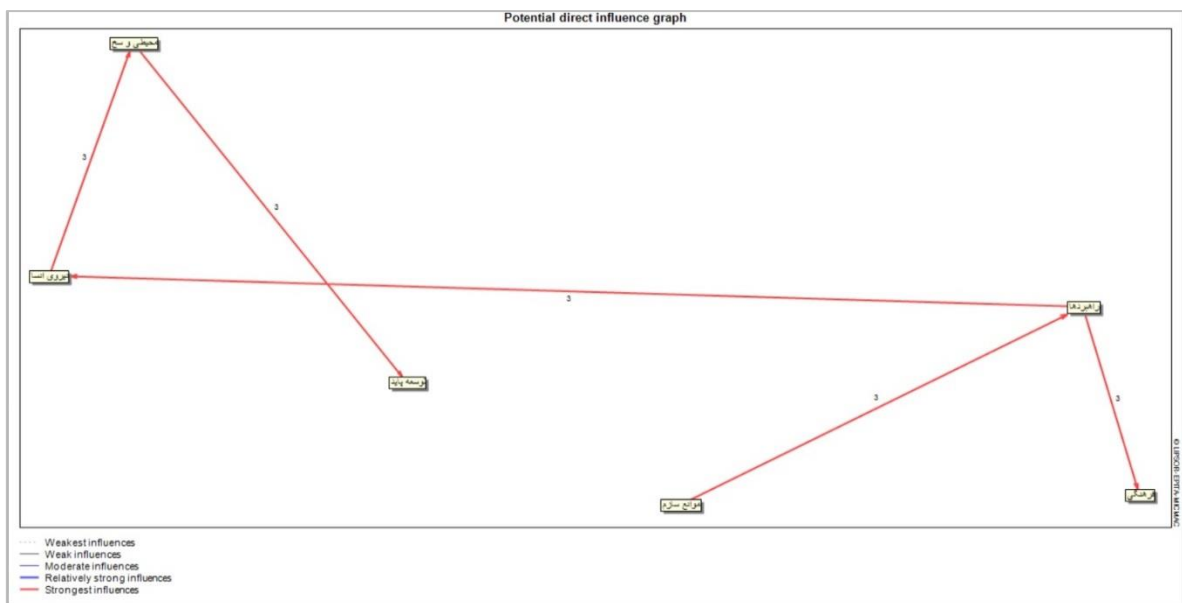
شکل ۱. نتیجه تحلیل میک مک

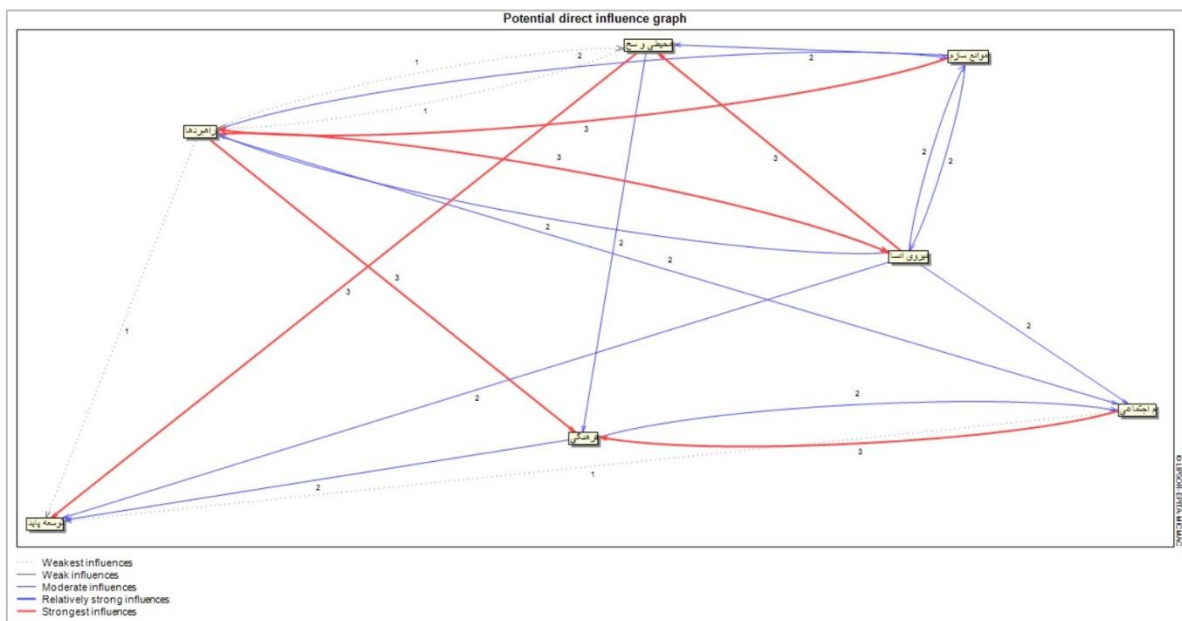
ایران در مرحله اول (تنها ارتباطات قوی) را نشان می‌دهد. در الگوی اولیه که برای درک بهتر الگوی به کار می‌رود، تمامی عوامل به جز عامل رفع موانع اجتماعی در الگوی باقی می‌مانند و مسیر توسعه والیبال نیز به خوبی قابل درک است.

شکل ۳ الگوی نهایی توسعه والیبال زنان در ایران را نشان می‌دهد.

دارای قدرت نفوذ و وابستگی ضعیف و متوسط هستند. عوامل وابسته دارای قدرت نفوذ کم ولی وابستگی نسبتاً بالا می‌باشند. این عوامل معمولاً متغیرهای نتیجه یا عامل هستند. عوامل پیوندی دارای قدرت هدایت زیاد و وابستگی زیاد می‌باشند و عوامل نفوذی نیز عواملی هستند که دارای قدرت نفوذ زیاد ولی وابستگی کم می‌باشند (مالون^۱، ۲۰۱۴). شکل ۲ الگوی توسعه والیبال زنان در

شکل ۲. الگوی مرحله اول توسعه والیبال زنان در ایران

شکل ۳. الگوی توسعه والیبال زنان در ایران^۱

¹ Malone

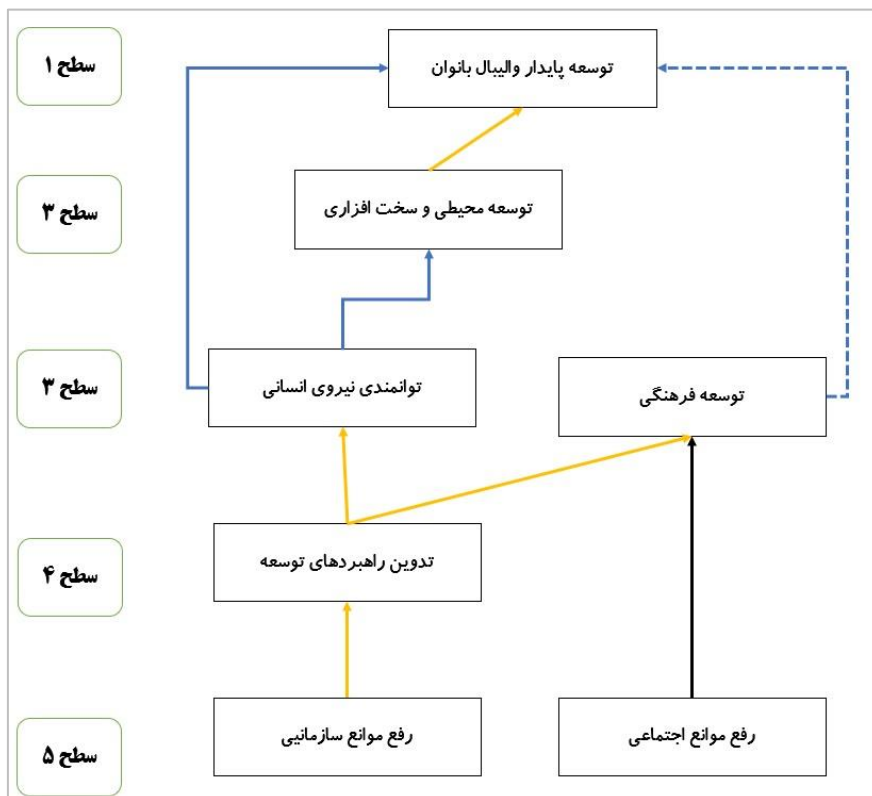
موانع عدم تخصیص بودجه کافی به والیبال بانوان از سوی وزارت ورزش و جوانان به عنوان مهم‌ترین نهاد اداره کننده ورزش در کشور است. ورزش بانوان به صورت کلی و والیبال زنان به صورت اختصاصی و عامل مورد مطالعه در این تحقیق در طول سالیان متمادی امکانات محدودی داشته و حمایت‌های ناکافی دریافت کرده است. این موانع و مشکلات طیف وسیعی شامل مشکلات اجتماعی شامل مشکلات اخلاقی بخصوص در سالن‌های ورزشی، نگاه و دیدگاه نامناسب اجتماعی، عدم فرهنگ سازی مناسب در خصوص ورزش بانوان تا مشکلات اقتصادی در والیبال بانوان شامل عدم وجود قراردادهای منصفانه و مکفی و بودجه بسیار پایین و مشکلات سخت افزاری شامل کمبود فضاهای ورزشی و تجهیزات و وسایل استاندارد و مختص بانوان را شامل می‌شود. یکی دیگر از مشکلات بزرگ بانوان والیبالیست عدم پوشش مسابقات آنها در رسانه‌های ورزشی و اجتماعی است. پوشش رسانه‌ای این بازی‌ها در صدا و سیمای ایران به عنوان اصلی ترین رسانه پوشش دهنده تقریباً برابر صفر است و معمولاً به صورت بسیار

برای راحتی در تحلیل و درک بیشتر الگوی، الگوی ساده شده ی توسعه والیبال زنان در ایران به شرح شکل ۴ به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری

این مطالعه با هدف تدوین الگوی ساختاری تفسیری توسعه والیبال زنان در ایران صورت پذیرفت. طبق نتایج بدست آمده عوامل یا مولفه‌های موثر بر توسعه والیبال زنان در ایران شامل رفع موانع سازمانی، توانمندی نیروی انسانی، توسعه محیطی و سخت افزاری، رفع موانع اجتماعی، توسعه فرهنگی، تدوین راهبردهای توسعه و توسعه پایدار والیبال بانوان بودند.

اولین عامل شناسائی شده رفع موانع سازمانی است که در ماتریس خود تعاملی اهداف استراتژیک دارای قدرت نفوذ ۳ و میزان وابستگی ۲ گردید و بنابراین بر سه عامل تاثیرگذار و از دو عامل تاثیر می‌پذیرد، به همه عواملی در سازمان‌های ورزشی اشاره دارد که در سطح سازمان مانع از توسعه والیبال زنان می‌گردند. یکی از مهم‌ترین این

شکل ۴. الگوی ساده شده ی توسعه والیبال زنان در ایران

سطوح پیشرفت آنها و همچنین مربیانی که مسئول تعلیم و آموزش آنها هستند از موارد مهم توانمندسازی می‌باشند. مربیان آگاه، متخصص و دارای تجربه بالا می‌توانند ضمن کمک به ارتقای جایگاه ورزش بانوان، در صورت تامین منابع مالی و سخت افزاری از پیش برندگان فرایند استعدادیابی و کشف نخبگان شهرهای مختلف کشور در رشته والیبال زنان باشند. ضمن اینکه ورزشکاران زیادی در استان‌های مختلف وجود دارند که علیرغم وجود استعداد و مهارت کافی در این رشته هیچگاه مورد توجه و رسیدگی به منظور دعوت شدن به سطوح بالای این رشته قرار نمی‌گیرند. علاوه بر این و در راستای وجود کمبودها و عدم امکانات نرم افزاری و سخت افزاری بین برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که در راستای توانمندسازی بانوان والیبالست ارائه می‌شود و نیازهایی که آنها در این راستا دارند تناسب و سازگاری وجود ندارد. بدیهی است که نیازسنجی، امکان‌سنجی، برنامه ریزی درست، مدیریت مناسب و تکیه بر تخصص و تجربه مربیان تاثیر قابل توجهی به امر توانمندسازی دارد. این بخش از یافته‌ها با مطالعات حق شناس و همکاران (۱۴۰۰)؛ مایر^۴ (۲۰۲۱) و هاگینز (۲۰۰۷) همخوان است. حق شناس و همکاران (۱۴۰۱) در مطالعه ای کیفی دریافتند که عواملی همچون فعالیت‌های منابع انسانی، آموزش و پرورش، امکانات و تجهیزات، سطح تخصص مربیان و عوامل نگرشی بر توسعه استعداد در والیبال ایران موثر می‌باشند.

عامل شناسایی شده بعدی توسعه محیطی و سخت‌افزاری است که مستقیماً بر توسعه والیبال بانوان بخصوص در سطوح حرفه ای و قهرمانی تاثیر گذار است این عامل دارای قدرت نفوذ ۳ و میزان وابستگی ۳ در ماتریس خود تعاملی اهداف استراتژیک است به این معنا که بر سه عامل تاثیر گذاشته و از سه عامل طبق ماتریس تاثیر می‌پذیرد و به صورت کلی به همه عوامل سخت افزاری اشاره دارد که کمبود و یا فقدان آنها مانع از توسعه بهینه رشته والیبال در بخش زنان می‌شود. این کمبودها شامل مشکلات مربوط به امکان و فضاهای ورزشی تخصیص یافته به والیبال زنان، مشکلات ایمنی آنها، وضعیت بهداشتی و سلامت آنها، کمبود فضاها به صورت کلی و در دسترس

محدود در بخش‌های خبری به آن پرداخته می‌شود، حتی تبلیغات رسانه ای در بخش ورزش بانوان حتی در سطح ملی و بین‌المللی نیز بسیار محدود است. لیگ‌های برگزار کننده والیبال بانوان در سطح کشور از استانداردهای لازم برخوردار نیست و از طرفی مسئولین ورزشی از حضور در مسابقات والیبال بانوان اجتناب کرده و این مسائل به صورت کلی علاوه بر تاثیر منفی که بر کیفیت بازی‌ها دارد، موجب از بین رفتن محرک‌های انگیزشی و فعالیت‌های توسعه ای می‌شود. همچنین سازمان‌ها و نهادهای مربوطه معمولاً دوره‌های آموزشی تخصصی کم و محدودی را برای والیبال بانوان در نظر می‌گیرند که از موانع دیگر توسعه است. بنابراین رفع این موانع و چالش‌ها تا حدود زیادی با تصمیمات نهادهای متولی ورزش خصوصاً در بخش زنان امکان پذیر است. نتایج این مطالعه با تحقیق تینگو^۱ (۲۰۲۱) که به نقش حاکمیت در توسعه والیبال حرفه ای می‌پردازد همخوان است. تینگو همچنین در تحقیق خود حرفه ای سازی لیگ والیبال بانوان در چین را شامل ۶ مرحله دوره پیداش، دوره رشد، دوره افول لیگ (بدلیل نبود حامی مالی)، دوره شکوفایی، عصر والیبال برتر (تا سال ۲۰۱۷) و دوران ناکامی (از ۲۰۱۷ به بعد، به دلیل فقدان بازاریابان و حامیان ضعیف دولتی و متولیان سازمانی) (تینگو، ۲۰۲۱). همچنین نتایج این بخش با مطالعه کفشدار طوسی و همکاران (۱۴۰۰)؛ کوتینو^۲ و همکاران (۲۰۱۴) و کایری و کلاگ^۳ (۲۰۲۱) همخوانی دارد.

نیروی انسانی در سازمان‌ها و تیم‌های ورزشی جزو سرمایه‌های اصلی آنها محسوب می‌شوند و توانمندسازی آنها از عوامل مهم توسعه سازمانی است (اتحادنژاد و همکاران، ۱۴۰۱). عامل توانمندسازی نیروی انسانی در توسعه والیبال با قدرت نفوذ پنج یعنی موثر بر پنج عامل و قدرت وابستگی دو، یکی از تاثیرگذارترین عوامل توسعه والیبال بانوان شناخته شد و در سطح ۳ الگوی توسعه والیبال قرار گرفت. فعالیت‌های انجام گرفته در راستای توسعه والیبال بانوان، عوامل مربوط به خود ورزشکاران و

¹Tingyu² Coutinho³ Kirby & Kluge⁴ Meier

سازد. شی^۱ (۲۰۲۳) نیز در تحقیق خود تاثیر زنان در مجامع ورزشی را از دیدگاه جامعه شناسانه مورد بررسی قرار داده و دریافت که حضور زنان در مسابقات و رویدادهای ورزشی و کسب موفقیت در آنها موجب بهبود رویکردها و دیدگاهها نسبت به ورزش زنان در سالهای اخیر شده و تاثیر گذاری آنها بر سطوح و محافل و سازمانهای ورزشی را نیز دو چندان کرده است. همچنین این یافتهها با بخشی از نتایج مطالعه افتخاری و همکاران (۱۳۹۵) و نوری و همکاران (۱۴۰۱) همخوان است.

راهبردهای توسعه والیبالیست در ایران که با بالاترین قدرت نفوذ بر شش عامل دیگر تاثیر گذار است و از دو عامل تاثیر می پذیرد از مهم ترین عوامل شناسایی شده است که در صورت تدوین درست آنها می توان گام های مهمی در راه توسعه والیبالیست در ایران برداشت. راهبردهای اقتصادی می تواند شامل بستن قراردادهای مناسب برای مربیان و ورزشکاران خصوصا در سطوح حرفه ای و قهرمانی، جلوگیری از مهاجرت ورزشکاران زن نخبه، راهبردهای محیطی شامل به کارگیری تجهیزات و فضاهای مناسب و مختص والیبالیست در ایران مطابق با استانداردهای جهانی، راهبردهای فنی شامل انتخاب مدیران ورزشی زن، برنامه ریزی برای افزایش کیفیت لیگ والیبالیست بانوان، تربیت و آموزش مربیان مختص این رشته در زنان، تیم های قوی آنالیز، مربیگری، بدنسازی و... همپای والیبالیست مردان در رده ملی و... از جمله راهبردهای توسعه هستند که شایسته است توسط نهادهای مسئول مورد بررسی و اعمال قرار بگیرند. این توسعه می تواند در نهایت به توسعه پایدار والیبالیست در ایران منجر شود که بعنوان آخرین عامل شناسایی شده در توسعه والیبالیست زنان است و در واقع به توسعه ای اشاره دارد که علاوه بر در نظر گرفتن همه جوانب رشد و توسعه در والیبالیست زنان منجر به ایجاد خط مشی پایدار و تشبیت شده برای آینده والیبالیست زنان شده و می تواند موجب بهره وری در ورزش زنان در آینده و رضایت نسل ورزشکار در سال های آتی شود. سلامت جامعه، نگاه ویژه به ورزش بانوان، برند سازی در ورزش بانوان، ایجاد انگیزه با حمایت مالی و جذب اسپانسر، ایجاد فضاها و تجهیزات لوکس و مدرن، برنامه ریزی حرفه ای، ایجاد جریان مثبت نقش بی

نبودن آنها برای بانوان به دلیل پراکندگی و تعداد اندک آنها به خصوص در شهرستانهاست. توسعه همه جانبه این اماکن ضمن افزایش انگیزه به عنوان یکی از مهم ترین پایه های توسعه ورزش (الهی و فتحی، ۱۳۹۵) خصوصا در بانوان ورزشکار، می تواند مهم ترین رکن توسعه نام گذاری شود چرا که در صورت وجود و در دسترس بودن همه عوامل دیگر در صورتی که عوامل سخت افزاری و مکان های استاندارد تمرین و مسابقه در هر سطح فراهم نباشد عملا فرایند توسعه عملی نمی گردد. نتایج این بخش با قسمتی از نتایج مطالعه مالیکو و همکاران (۲۰۱۸) منطبق و همخوان است. آنها در مطالعه خود دریافتند که یکی از مهم ترین شیوه هایی که می توان آموزشی با کیفیت بالا برای زنان والیبالیست در سطوح قهرمانی ارائه داد، فراهم کردن تجهیزات حرفه ای همراه با تیم مربیگری و آنالیزی است که همه امکانات سخت افزاری لازم و مطابق با امکانات روز دنیا را در اختیار دارند. باورهای درست و اشتباه فرهنگی از دیرباز بر فعالیت های اجتماعی زنان در ایران تاثیر گذار بوده است (مبینی مقدس و همکاران، ۱۳۹۹)، یکی از این فعالیت های اجتماعی، ورزش و فعالیت بدنی است. بنابراین موانع اجتماعی و برطرف کردن آنها از جمله رفع تفکرات اشتباه اجتماعی در جامعه ایرانی نسبت به زنان ورزشکار که در سال های اخیر این دیدگاهها به شکل مثبتی تغییر کرده اند، تفکرات انتقادی که نسبت به زن، شغل او و تعهدی که نسبت به خانواده و انجام وظایف خانوادگی دارد، نقطه نظرانی که هنوز هم در مورد آینده ورزش زنان در ایران وجود دارد و در بسیاری از موارد این نقطه نظرات امیدوار کننده نیستند و به طور کلی رویکردهای زن ستیزانه می توانند در توسعه ورزش بانوان تاثیر مثبت و منفی بگذارند و والیبالیست بانوان نیز از این قاعده مستثنی نیست. همچنین توسعه فرهنگی نیز با قدرت نفوذ ۲ و میزان وابستگی ۳ از عوامل توسعه والیبالیست بانوان و بطور کلی ورزش بانوان است، چرا که در فرهنگ ایرانی اسلامی استثنائات و رویه های فرهنگی برای بانوان وجود دارد که می توانند در گاهی موارد در صورت اعمال نادرست و عدم شناخت کافی توسعه ورزش بانوان را با چالش هایی مواجه

¹ Shi

استعدادها زمینه برنامه‌ریزی و تخصیص بودجه مناسب توسط نهادهای مربوطه در بخش بانوان را نیز فراهم نماید.

REFERENCES

- Abdzadeh, F., kashaf, S. M., & moharramzadeh, M. (2019). Investigation of barriers and limitations of volleyball development in west Azerbaijan, Iran. *Sport Physiology & Management Investigations*, 10(4), 123-137 (In Persian).
- Ahmadian., F. (2022, October 12). A good event for women's volleyball in Kermanshah. ISNA NEWS AGENCY. <https://www.isna.ir/xdMHqN> (In Persian).
- Asadollahi, E., & Kafshdar Toosi, T. (2023). Identifying and prioritizing promoting and inhibiting factors in the development of extracurricular volleyball in schools. *Research on Educational Sport*, (), -. doi: 10.22089/res.2022.12742.2256 (In Persian)..
- Barreira, J., Santos, F., Mazzei, L. C., & Galatti, L. R. (2022). The sport development and its socio-cultural and managerial aspects: an integrative review. *Motriz: Revista de Educação Física*, 28.
- Coutinho, P., Mesquita, I., Fonseca, A. M., & De Martin-Silva, L. (2014). Patterns of sport participation in Portuguese volleyball players according to expertise level and gender. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 9(4), 579-592.
- Eftekhari, O., Banar, N., Emami, M., & Mansour Sadeghi, M. (2016). Presenting a model for measuring obstacles to the development of Iranian women's championship volleyball at three macro, mezo and micro levels. *Sports management studies*, 40 (8), 40-60. (In Persian)..
- elahi, A., & fathi, F. (2019). Motivation's to presence of Iranian spectators in Volleyball World League and its relationship with background, amount and renewed presence. *Sport Management and Development*, 8(4), 59-67. doi: 10.22124/jsmd.2019.3881 (In Persian).
- Etehadnezhad, S., Gholami CHENARESTAN OLYA, A., Pirzad, A., & Etehadnezhad, T. (2022). Development of information technology communication model and human resource empowerment in education. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*, 12(3), 145-164. (In Persian).
- Haghshenas, N., Hami, M., Shojaee, V., & Sanaei, M. (2021). Factors Influencing Talent Development in Iranian Volleyball (A Qualitative Approach). *Strategic Studies on Youth and Sports*, 20(53), 211-230. doi: 10.22034/ssys.2021.464 (In Persian).

بدیل بانوان در پیشرفت صنعت ورزش، سهم کافی ورزش بانوان از رسانه‌های پر بیننده و مواردی از این قبیل از ابعاد مختلف توسعه پایدار والیبال بانوان در ایران هستند. نتایج این بخش نیز با قسمتی از نتایج مطالعه جالسیان و فهیمی نژاد (۱۳۹۹) در حوزه اهداف توسعه پایدار و توانمندسازی مدیران ورزشی زن و محمد امینی و همکاران (۱۴۰۰) در حوزه توسعه پایدار ورزش زنان ایران همخوان است. آنها در تحقیق خود توسعه ورزش زنان در بستر جهانی، حمایت محیطی از ورزش زنان، پیمایش توسعه ورزش زنان (مستندسازی، نیازسنجی و مطالعات توسعه نگر)، ظرفیت سازی توسعه پایدار ورزش زنان، استراتژی توسعه پایدار در ورزش، پایدار سازی منابع ورزش زنان و پایدار سازی مشارکت زنان در ورزش را به عنوان عوامل مهم در توسعه پایدار ورزش زنان معرفی و شناسایی کردند.

پیشنهاد‌های کاربردی

در همین راستا و با توجه به نتایج بدست آمده و از آنجا که طی سالیان متمادی والیبال زنان همچون بخش‌های دیگر همواره مورد کم لطفی و بی برنامه‌گی بوده است و فاقد نقشه و الگویی نظام مند و کلی نگر است پیشنهاد می‌شود که برنامه‌های آینده نگرانه برای توسعه والیبال زنان، این نتایج و عوامل در قالب ابتکارات، طرح‌های پژوهشی و پروژه‌ها از منظر کاربردی تحقیق مورد استفاده قرار گیرند. همچنین با تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته در این مطالعه عمده ی ناکامی‌ها در توسعه والیبال زنان، همپا و همگام نبودن آن از منظرهای مختلف با والیبال مردان است، بنابراین در این زمینه نیز پیشنهاد می‌شود با اتکا به دانش و تخصص متخصصین والیبال دلایل اصلی توسعه والیبال آقایان خصوصا در سطح قهرمانی و حرفه ای، از طریق تحقیقات کاربردی واکاوی و ریشه یابی شود و برای والیبال زنان نیز به صورت عملیاتی، راهکارها پیاده سازی شوند. همگانی سازی هرچه بیشتر ورزش والیبال در میان بانوان و همچنین آموزش کاربردی آن در سطح مدارس دختران نیز از دیگر پیشنهادهای است که در صورت وقوع می‌تواند پایه و اساس توسعه آن در میان بانوان را فراهم کرده و با ازدیاد علاقمندان و کشف

- Management Studies, 14(73), 77-112. doi: 10.22089/smrj.2020.8557.2927 (In Persian).
- International Volleyball Federation. <https://www.fivb.com/en/about/news/volleyball-empowerment-2022-2023-sets-record-number-of?id=100639>
- Israel, E. A., & Precious, A. (2022). Factors Associated With Sport Development Among Secondary School Students in Ondo State, Nigeria. *Asian Education*, 2022, 4-4.
- Jalisian, . R., & Fahimi Nejad, A. (2020). The Role of Glass Cliff Phenomenon and Leadership Style in Empowering of Sports Female Managers with According to the Sustainable Development Goals. *Geography (Regional Planning)*, 10(40), 611-622. (In Persian).
- Kirby, J. B., & Kluge, M. A. (2021). For the love of the game: An exploration of the experiences and psychosocial development of women 70 years of age and older who play volleyball. *Journal of Aging and Physical Activity*, 30(3), 445-454.
- Liu, T., & Gu, S. (2022, March). Research on influencing factors of Chinese Women Volleyball Tournament Athletes' training motivation. In *International Conference of Sports Science-AESA* (Vol. 6, No. 1, pp. 44-44).
- Meier, M. (2021). Female empowerment through 'sport and development in Asia. In *Women and Sport in Asia* (pp. 15-22). Routledge.
- Heydari, R., kashtidar, M., shajie, K., & rajabi, R. (2022). Strategic development of professional volleyball club management in Iran (Case study: Payam Mashhad Volleyball Club). *Sport Mobini Mogaddas*, M., Abdesarmadi, N., Khanmohammadi, K., & Hashemian, S. M. H. (2020). Analytical model of Women's Social Activity in the Islamic Revolution with emphasis on Ayatollah Khamenei's views. *Bi-Quarterly Political Knowledge*, 16(2), 621-648. doi: 10.30497/pk.2020.75417. (In Persian).
- mohammadamini, S., ahmadi, S., & Solymani, M. (2021). Designing a model for sustainable development in women's sport of Iran. *Research on Educational Sport*, 9(24), 213-240. doi: 10.22089/res.2020.8991.1892. (In Persian).
- Sherniyazovich, M. P., & Norkobilovich, K. S. (2022). Emergence and development of volleyball in uzbekistan. *Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning*, 3(2), 1-4.
- Shi, D. (2023). Influences of Women in the Sports Field from the Sociology Perspective. In *SHS Web of Conferences* (Vol. 155, p. 03020). EDP Sciences.
- The approach of the federation is the development of women's volleyball (2022, June, 15). IRIB NEWS AGENCY. <https://www.iribnews.ir/00EaZD>. (In Persian).
- Tingyu, H. (2021). Sport governance in Chinese competitive and professional volleyball: review and prosepct. *development*, 3(3), 69-73.